

Address by President YITZHAK NAVON

at the ~~666th~~ x installation of the new President
in the Knesset, 5 May 1983.

Mr. Speaker, Members of the Knesset,

Five years have passed since the Knesset did me the honour of electing me ~~as~~ President of the State of Israel.

The first year was different from the second, and neither of them resembled those that followed: the first year ^{was like} ~~seemed~~ an eternity; the ^{second} appeared to last a generation; the third ~~was~~ seemed as long as ~~like~~ a leap year; the fourth was quite normal; and the fifth was over in a flash.

They were all alike, however, in this: in each of them my heart was full of ~~thankfulness~~ ^{gratitude} ~~gratitude~~ to the Almighty for ~~granting~~ the privilege of serving as the President of Israel, and not a day passed without my feeling, with every fibre of my being, appreciation and thankfulness to all the hosts of our people for the sympathy and support which they ~~w~~ showered on my family and myself, ⁱⁿ ~~with~~ such a generous ^{and} ~~in such~~ overflowing measure. In the name of my wife Ophira, ~~my~~ our daughter Na'ama and ~~my~~ our son Erez, I thank all of them. So long as we live, we shall preserve the loving memory of that gracious gift.

And now my old friend Chaim Herzog is to assume the Presidency. The story of his life in the service ~~of~~ of our people and our country is an open book. Scion of an illustrious rabbinical family, soldier and scholar, ^{he} ~~who~~ has played an important part in the military and political affairs of Israel, with devotion, skill and loyalty. His personal qualities, together with his profound knowledge of Diaspora Jewry, the wide world and the various strata of our society, will be important assets in his distinguished position. ^{By his side is} ~~Beside him stands~~ his wife Aura, a lady of ^{much} ~~many~~ activities and ~~great~~ distinction in her own right, ~~and~~ ^{May} they and their children ~~may~~ find favour and esteem in the sight of God and man.

Let me ^{add} ~~close with~~ the words spoken by his grandfather, Rabbi Hillman, about his father, Rabbi Herzog, on the day of his installation as Chief Rabbi of Israel:

~~xxxxxxixxxvevxxxxxx~~

"Look! I have given you a beautiful and splendid citron;
guard it with all your might!"

I feel it my duty at this time to express my sincere thanks to the Prime Minister for the dignified and courteous relationship that existed between us during the entire period. The same applies to the other members of the Government and ^{the cabinet} ~~its~~ secretaries. I received regular reports ~~of events~~, and no information I requested was withheld from me. For this, too, I am grateful.

Members of the Knesset,

During my term of office, great events took place in our foreign and domestic affairs. Together with all the citizens of Israel, I ^{lived through} ~~experienced~~ the conclusion of the peace treaty with Egypt, the evacuation of Yamit, the war in Lebanon, and the growing international polarization amongst us. I ^{do} ~~have not intention of~~ ^{to} ~~dealing~~ in detail with all these matters on this occasion. I shall only express the hope that ^{the} ~~that~~/deadlock in the implementation of that historic peace treaty with Egypt may be solved, that it ^{it} may strike deeper roots and bear the fruit we hope for.

Too many sacrifices have been made to achieve it, too many hopes have been attached to it, for it to be allowed to melt away and disappear. It is also my prayer that we may ^{soon} ~~speedily~~/arrive at ~~such~~ arrangements with Lebanon that may enable ~~to~~ our ~~soldiers~~ soldiers to arrive home speedily safe and sound.

We have been much occupied lately with the intensified internal polarization in our midst. It would be an illusion to assume that the day will come when we shall ^{adhere to} ~~have~~/the same political outlook for the sake of so-called unity. The question is not whether there will be debates among us, but how we shall conduct them. The public are sincerely concerned, and I believe that the great majority wish with all their hearts to see more ^{self-restraint and} ~~mutual tolerance~~, and ~~more self-restraint~~. In this matter, this illustrious House has a ~~role~~ role of the first importance to play, and it can serve as ~~an~~ a model of self-controlled and ~~relevant~~ relevant discussion, which others can observe and imitate.

Ladies and Gentlemen,

There are some 600,000 Arabs living with us and amongst us, and the character of the ties between us have implications that ~~xxxxxx~~ transcend the limits of any geographical boundary line. The two peoples are destined to live here together. That being so, we must transform this decree of fate into a beneficial and fruitful coexistence. After many meetings with Arabs, I can testify that this is their sincere desire, and they study our history and culture with great ~~xxxxxx~~ diligence. When I visited one Arab school, the pupils were dealing with the significance of Yom Kippur and the distinction between transgressions between man and man, and transgressions of man against God. In another room, they were analysing the poetry of Rahel. In our schools, I regret to say, there is very little study of Arabic language and culture. Frequent meetings between Jews and Arabs and joint economic enterprises are a direct contribution to understanding, peace and security. About the loyal Druse community there is no need to speak at length. The covenant it has made with us has always stood the test and will continue to do so.

Members of the Knesset, *

A man who is elected President finds himself, sooner or later, identified heart and soul with the whole country and the entire Jewish people, in this generation and in the generations that have gone by. Every happening, ~~xxxx~~ the least whisper, ~~xx~~ is absorbed in his consciousness and impinges on hidden chords ~~that xxxxxxxxxx did~~ the very existence of which he did not even ~~xxx~~ know, and which were certainly not defined in any law or writ of authority. From his elevated viewpoint he is both near and far, observing the whole and distinguishing each detail, like the photograph from a satellite. More and more he feels on his shoulders the weight of the title "President of Israel," which bears such a great emotional charge, and there is one prayer in his heart: May I not stumble in word or deed; may I not embarrass those whom I represent.

Many experiences and impressions from the days of my presidency will always be with me, and I shall not try to enumerate them all, for if I do, "time will end and they will not come to an end," as

the well-known hymn ~~xxx~~ says. Those who talk about "going down to the people" don't know what they are talking about. There is nothing more elevating and inspiring than those contacts with the various strata of our people, in the small towns and neighbourhoods, kibbutzim and moshavim, cities and villages.

I found that we do not know ^{enough about} ourselves ~~sufficiently~~. We live side by side with each other, but not together with each other. Among some sections of our people, prejudices against other sections have taken root. We must brush the dust off these opinions, for they have no connection whatever with the dynamics ~~xxxxxxxxxxxx~~ reality, which is always changing at a refreshing and promising rate.

And there is another thing I noticed: that wherever members of the oriental and Ashkenazi communities live together, a true and harmonious process of ~~xxx~~ integration takes place between them.

I discovered - much to my surprise - that there is hardly a single section of our society which does not complain about the distortion of its image. They all believe that they are being wronged and demand the rectification of the injustice; they all long for a good word, for recognition and encouragement. And I felt ~~how~~ what misers we are with praise, and what spendthrifts with criticism.

And I also saw how plentifully endowed we are with volunteers, thousands and hundreds of ~~xxxx~~ thousands of them. Their moving tales and acts could ~~xx~~ stir a heart of stone. They do not beat the drums; they are economical with words and generous with deeds. But they, too, ^{little,} need a word of encouragement, of congratulation. When these are not forthcoming, they may be discouraged; when they are given, everything flows and flourishes.

In many places I saw ~~them~~ the newcomers from the lands of freedom and ~~xxx~~ prosperity, and they reinforce our faith in Zionism, in its most simple and exalted sense: the ascent to Zion. Let us not relent in our call to Diaspora Jewry. We need not fear an open debate with them, or a stubborn repetition of the true essence of Zionism.

There is reason in this madness. I am confident that the President-elect has the ^{qualifications} ~~talents~~ required to conduct ^{such a} ~~xxx~~/dialogue, and that he will dedicate his best endeavours to this end.

In all the spheres I have mentioned, I have tried to make my contribution to the best of my ability.

Members of the Knesset,

We have been blessed with a people full of vitality, resourcefulness and creative power, a people that has borne ^{the burden of} suffering and the ^{they are} ~~burden~~ of heroism ~~xx~~ for many years. It is not true that ~~xxxx~~ only capable of making ^{claims} ~~demands~~ on the state. If we ^{go} ~~come~~ to them with clear and comprehensible demands for the general good, they will put their ~~xxxxx~~ shoulders to the wheel and ~~xxxxx~~ tackle any task. They themselves are not aware of their own vitality and their capacity for action. As the poet said:

hidden

"Its spiritual ~~xx~~ treasure is within it,

Like a pearl in the bed of the sea...

And its qualities, like ^{the} ~~a~~ seed in the forest,

Germinate ~~xxxxxxxxxx~~ in the secret shadows."

Let us unveil the light, let us reveal the light, and then -

"On the soil of the people, in the depths of its soul,

Its divine essence will yet glow and sparkle."

נשיא מדינת ישראל

נאום הנשיא י. נבון בטקס חילופי-הנשיאים בכנסת

כ"ב באייר התשמ"ג, 5 במאי 1983

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה,

חמש שנים חלפו מאז הואילה הכנסת לבחור בי נשיא המדינה.

לא הרי שנה ראשונה פהרי שנה שניה, ולא זו וזו כהרי השנים הבאות אחריהן: שנה ראשונה - היתה בעינינו כנצח; שניה - כשנות-דור; שלישית - כמעוברת; רביעית - כדרך העולם; וחמישית - כהרף-עין וכעוף פורח.

הצד השווה שבהן, שכולן רחש ליבי תודה לאל על שזיכני לשרת כנשיא-ישראל, ולא חלף יום שלא חשתי בכל ישותי, הוקרה והכרת-טובה להמוני בית-ישראל כולם, על האהדה והתמיכה שהרעיפו עלי ועל בני-ביתי, בנדיבות-לב כזו ובשפע שאינו פוסק. בשמי אני, בשם אופירה רעיתי, נעמה בתנו, וארז בננו - מודה אני לכולם. כל עוד נשמה באפנו, נישא בליבנו באהבה את מתת-החסד הזאת.

עתה יעלה על כס הנשיאות ידידי משכבר-הימים, חיים הרצוג. מגילת-חיינו בשרות-העם-והמדינה הלא פרושה היא לעין-כל. נצר רבנים ונטע נאמנים, ספרא וסייפא, שנטל חלק פעיל במערכות-ישראל הצבאיות והמדיניות, במסירות, בכשרון ובנאמנות. סגולותיו האישיות, ביחד עם הכרתו העמוקה את יהדות-הגולה, את העולם

הרחב ואת הרבדים השונים של חברתנו - יעמדו לו בתפקידו הרם. לידו ניצבת אורה רעיתו, אשה רבת-פעלים-וזכויות מצד עצמה, והריני מאחל להם ולבני-ביתם כי ימצאו חן ושכל טוב, בעיני אלוהים ואדם.

ואשלים בדברים שהשמיע סבו, הרב הילמן, על אביו - הרב הרצוג - ביום הכתרתו לרב-ראשי לישראל:

"ראו, הופקד בידכם אתרוג נאה ומהודר,

שמרו עליו מכל משמרו"

רואה אני חובה לעצמי, בשעה זו, להביע תודה נאמנה לראש-הממשלה על מערכת-היחסים המכובדת וההוגנת אשר שררה בינינו כל הימים. הוא הדין ביחס ליתר חברי-הממשלה ומזכיריה. קיבלתי דו"חות שוטפים על הנעשה, ולא נחסך ממני כל מידע כאשר ביקשתיו. גם על כך נתונה תודתי.

כנסת נכבדה,

בתקופת כהונתי חלו מאורעות גדולים בתחומי-החוץ והפנים שלנו. יחד עם כל אזורי-ישראל חוייתי את הסכם השלום עם מצרים, את פינוי ימית, את מלחמת-לבנון ואת הקיטוב הפנימי המחריף בתוכנו. אין בדעתי לעסוק בפרטות בכל אלה במעמד זה. אסתפק רק בהבעת תקווה כי אותו שלום היסטורי עם מצרים יפשיר מקפאוננו, יעמיק את שרשיו וישא את פריו המקווה. קרבנות רבים הובאו להשגתו, והרבה תקוות נתלו בו, מפדי שניתן לו להתמסס ולפוג. אנו גם תפילה כי נוכל בקרוב להגיע עם לבנון להסדרים כאלה, שיאפשרו את שובם המהיר של חיילינו לבתיהם, שלמים ובריאים.

רבות עסקנו בתקופה האחרונה בקיטוב הפנימי שהחריף בתוכנו. תהא זו
 שלייה להניח כי הנה יבוא היום וכולנו נחזיק באותה השקפה פוליטית, למען
 אחדות כביכול. השאלה אינה אם יהיו ויכוחים בינינו, אלא כיצד ננהל אותם.
 חרדה אמיתית אופפת את הציבור, ואני מאמין שרובו הגדול מבקש בכל ליבו
 לראות יותר סובלנות הדדית ויותר ריסון עצמי. בענין זה יש לבית המכובד
 הזה תפקיד ממדרגה ראשונה, ויש בידו לשמש מופת לדיון מאופק ועניני, וממנו
 יראו וכן יעשו אחרים.

רבותי, ^{חמ"ח מ-60 י"א}
 600,000 אזרחים ערבים חיים אתנו ובתוכנו, ולטיב הקשר בינינו וביניהם
 יש השלכות החורגות מעבר לקו-גבול גיאוגרפי כל שהוא. נגזר על שני העמים
 לחיות כאן בצוותא. כיון שכך, עלינו להפוך גזירה זו לדו-קיום מועיל, פורה
 ומפורה. יכול אני להעיד מפגישותי הרבות עם ערבים, כי יש בהם רצון אמיתי
 לכך, הם גם לומדים את תולדותינו ותרבותנו בשקידה רבה. בזמן ביקורי
 בבית-ספר ערבי אחד, עסקו התלמידים במשמעות יום הכיפורים, ובהבדל שבעבירות
 שבין אדם לחברו ועבירות שבין אדם למקום. בכיתה אחרת עסקו בנייתוח שירת-רחל.
 צר מאוד שבבתי-ספרנו ממעטים ללמוד לשון ערב ותרבותה. מפגשים מתמידים בין
 יהודים לערבים ומפעלים כלכליים משותפים, הם תהומה ישירה להבנה, לשלום
 ולבטחון. על העדה הדרוזית הנאמנה אין צורך להכביר מלים. הברית שכרתה
 עמנו, עומדת במבחן כל הימים.

חברי-הכנסת,

מי שנבחר לנשיאות מוצא עצמו, במוקדם או במאוחר, מזדהה הזדהות נפשית מוחלטת עם המדינה כולה ועם העם היהודי כולו, בדור זה ובדורות עברו. כל אירוע, כל רחש ולחש - נקלטים בתודעתו ומפעילים מיתרים חבויים, שאף לא ידע על קיומם, ובודאי שלא הוגדרו מעולם בשום חוק, ובשום כתב סמכות. מנקודת תצפיתו הגבוהה הריהו קרוב ורחוק, משקיף על הכלל ומבחין בכל פרט, כאותו תצלום של לוי. יותר ויותר חש הוא על כתפיו את עומס התואר "נשיא ישראל" הרווי מטען רגשי רב, ותפילה אחת בפיו: הלואי שלא אכשל בלשוני ובמעשי, ולא אבייש את שולחי.

הרבה חויות ורשמים אני נושא עמי מימי נשיאותי, ולא אבוא למנותם כולם, שאם באתי למנותם - "יכלה הזמן והמה לא יכלו", כדברי הפייטן. מי שאומר "לרדת אל העם" אינו יודע מה הוא סח. אין לך דבר מרום יותר ומעניק השראה יותר מאותו קשר עם שכבות-העם השונות, בעיירה ובשכונה, במושב ובקיבוץ, בעיר ובמושבה.

נוכחתי לדעת כי אין אנו מכירים את עצמנו די-הצורך. אנו חיים זה ליד זה ולא זה בתוך זה. דעות קדומות השתרשו בחלקים של הציבור כלפי חלקים אחרים. יש לנער את האבק מעל דעות אלו, כי אין להן שום קשר עם המציאות הדינמית המשתנה, בקצב מרענן ומבשר טובות.

אף זאת ראיתי כי בכל מקום ישוב, שבו חיות עדות המזרח ואשכנז בכפיפה אחת, מתחולל תהליך מיזוג גלויות אמיתי והרמוני. אין לי ספק כי החרדה האופפת אותנו בנושא זה תלך ותדער, תלך ותעלם/בעתיד הלא-רחוק. כל התהליכים החברתיים מובילים לכך.

גיליתי - במידה רבה של הפתעה - כי אין כמעט שכבה בחברתנו שאינה מתלוננת על תדמיתה המעוותת. הכל סבורים כי נעשה להם עוול ותובעים תיקונו, והכל זקוקים למלה טובה, להכרה ולעידוד. אז חשתי כמה אנו מקמצים בשבח וכמה אנו פזרנים בביקורת.

ועוד ראיתי כי אנו משופעים במתנדבים נאמנים ברבבות ובמאות אלפים. סיפוריהם ומעשיהם המרגשים יכולים להרעיד גם לב קשוח. הם אינם מכים בתופים. ממעטים בדברים ומרבים במעשים, אך גם הם זקוקים לאותה מלת-עידוד, לאותה ברכה קצרה. / כשאלו אינן באות - נרפות הידים, וכשהן באות - הכל מפכה ופורח. ^{האצות ואמנויות} בנקודות ישוב שונות ראיתי אותם, את העולים מארצות החופש וההרואה, והם מחזקים בנו את בטחוננו בציונות במובנה הפשוט והנאצל, עליה לציון. אל לנו להרפות מיהדות-הגולה. אין לחשוש מויכוח גלוי אתה, ומחזרה עיקשת על מהותה האמיתית של הציונות. יש הגיון בשגעון הזה. ~~בשנות 30-40 לנשיא הנבחר~~ ~~הכישורים-המתאמצים-לנהל-דפאלוג-כזה, וכך-ישקיע-בכך-מיטב-מאמציו.~~

^{לסיועך יעיל} בכל התחומים שהזכרתי ניסיתי לתרום את חלקי כמה שידי מגעת.

כנסת נכבדה,

נתברכנו בעם מלא חיוניות, תושיה וכוח יצירה. עם אשר נשא על גבו

סבל וגבורה שנים ארוכות. לא נכון הדבר כי הוא מסוגל רק לתבוע מן

המדינה. אם נבוא אליו ^{אם נביא אליו} בתביעות ברורות ומובנות ^{לעובד הכלל} - הוא יטה

כתף ויחלץ לכל משימה. הוא עצמו אינו מודע לחיוניות שבו, ולכוח מעשיו,

כדברי המשורר: "חמדת רוחו גנוזה בתוכו, כפנינה בקרקע הים וסגולותיו

כגרגירי-היער, בחביון צללים תפרינה".

נחשוף את האור, נגלה את האור, ואז "על קרקע העם ובתחתיות נשמתו -

עוד תיגה ותנוצץ שכינתו".